

CHƯƠNG 1

**ĐỐI TƯỢNG, PHƯƠNG PHÁP
NGHIÊN CỨU VÀ CHỨC NĂNG CỦA
KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN**

❖ TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Giáo trình **kinh tế chính trị Mác – Lênin**, tài liệu tập huấn 2019-2020.
2. Giáo trình kinh tế chính trị Mác – Lênin, NXB Chính trị Quốc gia, HN, 2008.
3. Karl Marx “Tư Bản” bản dịch (1984), NXB Sự thật, Hà Nội.
4. Trần Bình Trọng (2010), Giáo trình Lịch sử các học thuyết kinh tế, NXB ĐH Kinh tế Quốc dân Hà Nội.

1.1 Khái quát sự hình thành và phát triển của KTCT Mác - Lênin

Kinh tế viết ngắn gọn từ “**kinh bang tế thế**”. Kinh bang có nghĩa là trị nước, và tế thế có nghĩa là giúp đời, theo Hán Việt Từ Điển (Nguyễn Văn Khôn, 1960, tr. 460). Ý nghĩa của kinh tế, do đó, chính là phương cách để trị nước và giúp đời.

Kinh tế (góc độ kinh tế học): là toàn bộ các hoạt động sản xuất, phân phối, trao đổi, tiêu thụ hàng hóa và dịch vụ của một cộng đồng, một quốc gia trong một khoảng thời gian)

1.1. Khái quát sự hình thành và phát triển của KTCT Mác – Lênin

- **Chính trị**: theo tiếng Hán cổ:

Chữ **Chính** có nghĩa là: **làm cho ngay thẳng**

Chữ **Trị** mang nội hàm trừng phạt để loại bỏ những cái xấu xa, hủ bại làm lành mạnh xã hội.

**Theo nghĩa gốc: Chính trị nói chung là việc làm cho xã hội
ngay thẳng lành mạnh**

1.1. Khái quát sự hình thành và phát triển của KTCT Mác – Lênin

Kinh tế chính trị (political economy) là môn khoa học xã hội nghiên cứu mối quan hệ giữa **kinh tế** và **chính trị**.

Thuật ngữ **Kinh tế chính trị** được sử dụng lần đầu bởi **Antonio Montchretien (1575 – 1621)** trong cuốn: Chuyên luận về kinh tế chính trị, xuất bản năm 1615. Ông cho rằng sức mạnh nhà nước gắn với sự giàu có quốc gia

1.1. Khái quát sự hình thành và phát triển của KTCT Mác - Lênin

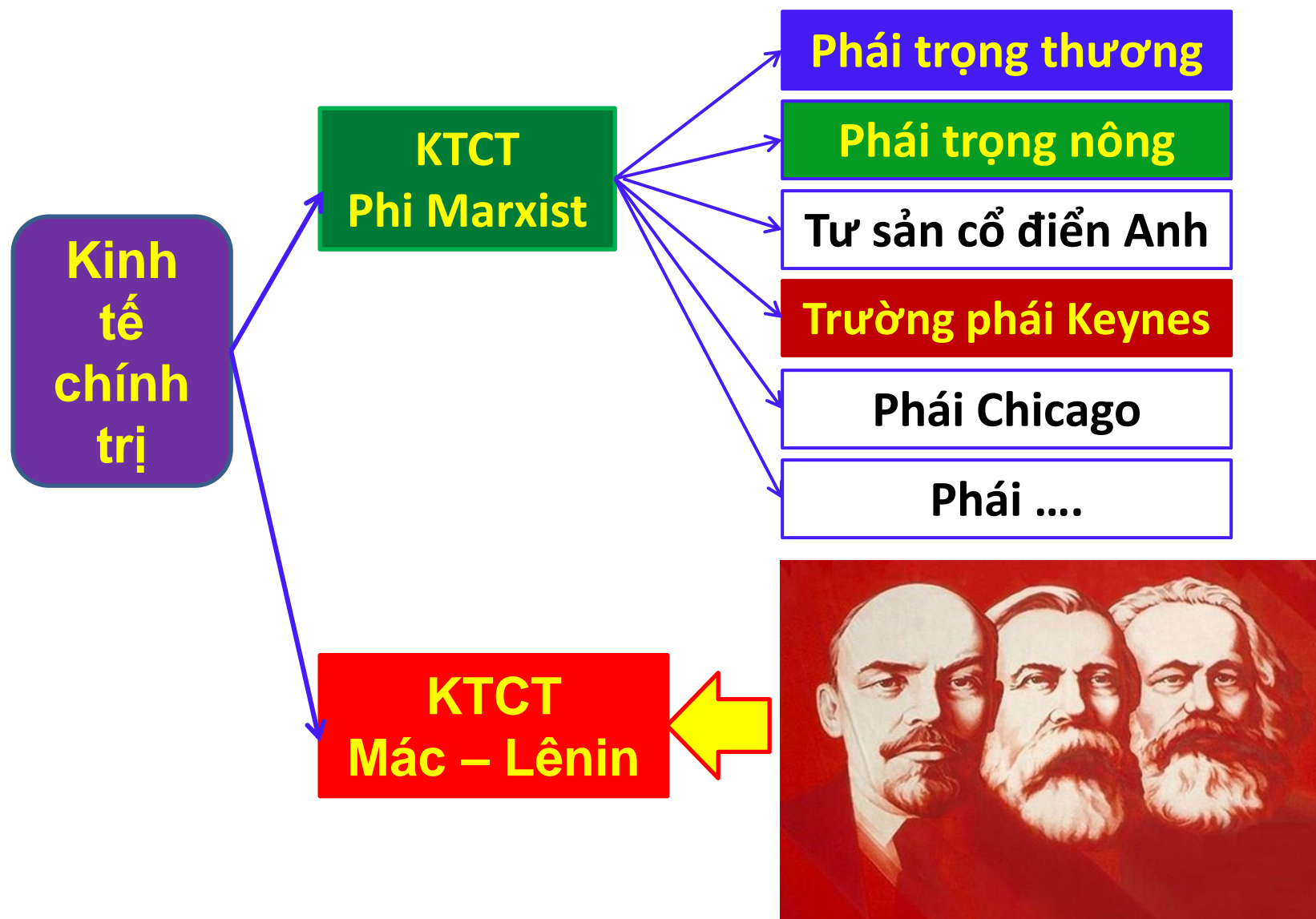
Kinh tế chính trị là một ngành khoa học gắn với chính khách hay nhà lập pháp hướng tới hai mục tiêu, **thứ nhất là tạo nguồn thu nhập dồi dào và sinh kế phong phú cho người dân**, hay chính xác hơn là tạo điều kiện để người dân tự tạo thu nhập và sinh kế cho bản thân mình, **thứ hai là tạo ra khả năng có được nguồn ngân sách đầy đủ cho nhà nước hay toàn bộ nhân dân để thực hiện nhiệm vụ công**. Kinh tế chính trị hướng tới làm cho cả người dân cũng như quốc gia trở nên giàu có.

Nguồn: Adam Smith (1776), An Inquiry in to the Nature and Causes of the Weath of Nations

Adam Smith
(1723-1790)

1.1. Khái quát sự hình thành và phát triển của KTCT Mác – Lênin

CHỦ NGHĨA TRỌNG THƯƠNG

Chủ nghĩa trọng thương ra đời các nước Châu Âu từ thế kỷ 15 đến cuối thế kỷ 17

Chủ nghĩa trọng thương cho rằng nhà nước cần phải quản lý điều hành nền kinh tế nhằm đạt được lợi ích quốc gia, được thể hiện qua sự giàu có, quyền lực, và danh tiếng.

Thứ nhất, hướng đến nền kinh tế nội địa để tạo ra thặng dư thương mại. Nói cách khác, mục tiêu của họ là tăng cường xuất khẩu trong khi hạn chế nhập khẩu.

CHỦ NGHĨA TRỌNG THƯƠNG

Thứ hai, họ sẽ định hướng các ngành công nghiệp theo hướng sản xuất các hàng hóa có giá trị thặng dư cao từ những nguyên liệu thô được nhập khẩu với giá rẻ.

Vì vậy, các nước theo chính sách trọng thương thường có xu hướng **không khuyến khích sản xuất nông nghiệp** mà quan tâm hơn đến sản xuất công nghiệp, áp đặt những khoản thuế cao đối với những hàng hóa được nhập khẩu, và cung cấp những khoản trợ cấp cho các ngành công nghiệp trong nước.

CHỦ NGHĨA TRỌNG NÔNG

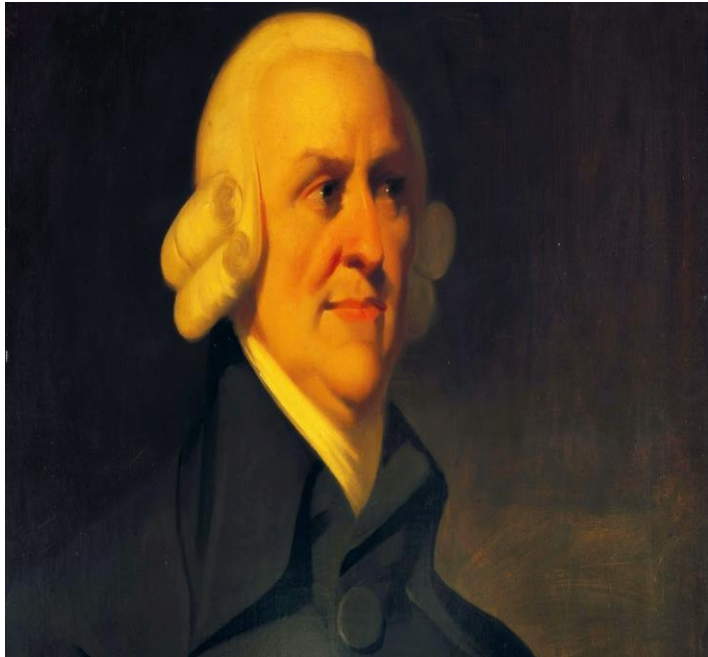
Chủ nghĩa trọng nông hay trường phái trọng nông là một trong những trường phái kinh tế tiêu biểu, cho rằng nguồn gốc thuần túy của sự giàu có của mỗi quốc gia là từ sản xuất nông nghiệp hay các dạng phát triển đất đai khác.

Học thuyết này đã hình thành ở Đức, Ba Lan, Thụy Sĩ và nhiều nước khác, tuy nhiên chỉ ở Pháp nó mới phát triển nhất và trở thành một trường phái hoàn chỉnh, phổ biến nhất trong nửa sau của thế kỷ 18

Kinh tế chính trị Mác – Lênin là sự kế thừa có chọn lọc những giá trị khoa học của KTCT tư sản cổ điển Anh.

KTCT tư sản cổ điển Anh

Adam Smith

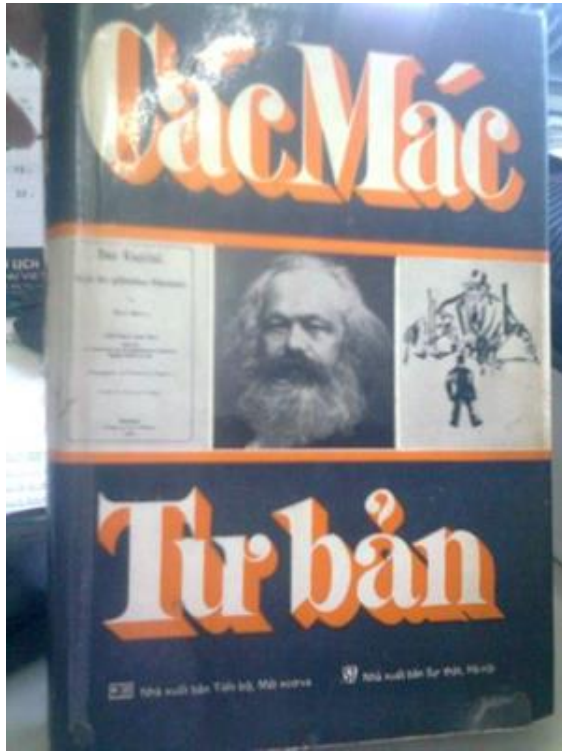
**Giữa
TK
XVII
đến
cuối
TK
XVIII**

David Ricardo

Xây dựng lý luận về giá trị lao động => những kết luận quan trọng về giá trị và lợi nhuận, quy luật khách quan của nền kinh tế thị trường.

C. Mác đã xây dựng hệ thống lý luận KTCT về nền SX TBCN

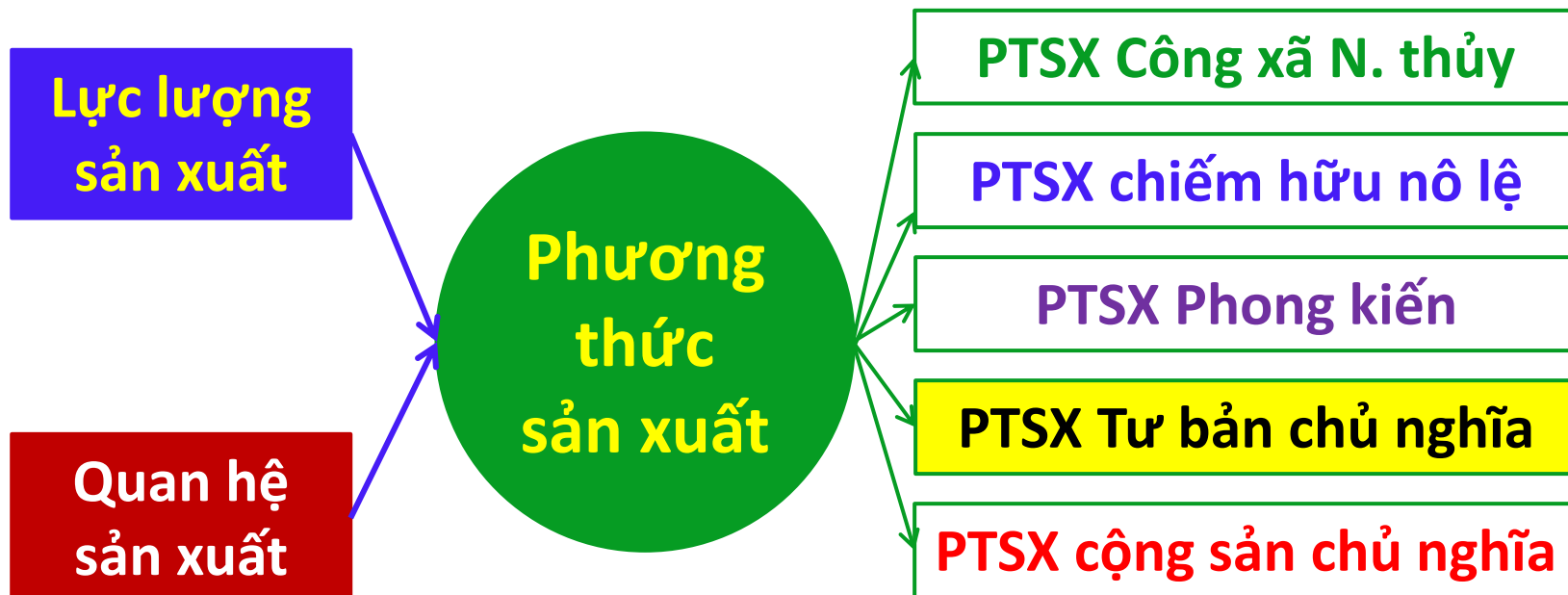
01 Các phạm trù cơ bản của nền kinh tế TBCN: hàng hóa, tiền tệ, giá trị thặng dư...

02 Quy luật kinh tế cơ bản trong nền kinh tế thị trường trong bối cảnh nền SX TBCN.

03 Lênin kế thừa và phát triển HT Mác trong bối cảnh nền kinh tế TBCN GD cuối TK XIX, đầu TK XX .

KTCT Mác – Lênin là một trong những dòng lý thuyết KTCT hòa cùng với sự phát triển tư tưởng kinh tế của nhân loại, được hình thành và đặt nền móng bởi C. Mác và Ph. Ăngghen, và sau này là sự kế thừa và phát triển của V.I. Lênin.

1.2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu của KTCT Mác - Lênin

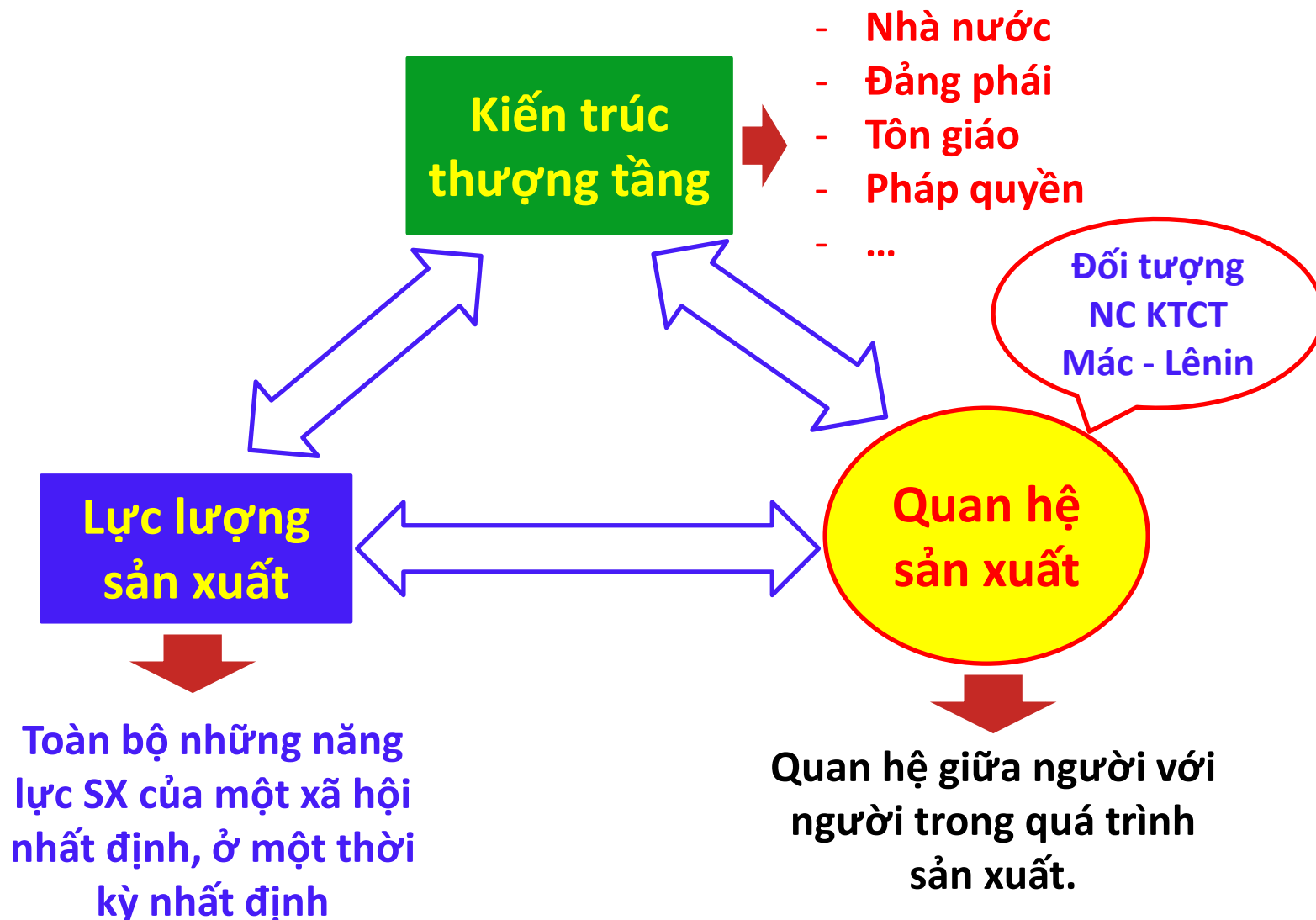
Phương thức sản xuất là phương thức khai thác những của cải vật chất cần thiết cho hoạt động tồn tại và phát triển của xã hội.

“Những thời đại kinh tế khác nhau không phải ở chỗ chúng sản xuất ra cái gì, mà là ở chỗ chúng sản xuất ra bằng cách nào” [3;233]

1.2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu của KTCT Mác - Lênin

1.2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu của KTCT Mác - Lênin

❖ Mục đích nghiên cứu KTCT Mác - Lênin

Mục đích nghiên cứu của KTCT Mác – Lênin là nhằm tìm ra các quy luật kinh tế chi phối sự vận động và phát triển của phương thức sản xuất

Quy luật kinh tế

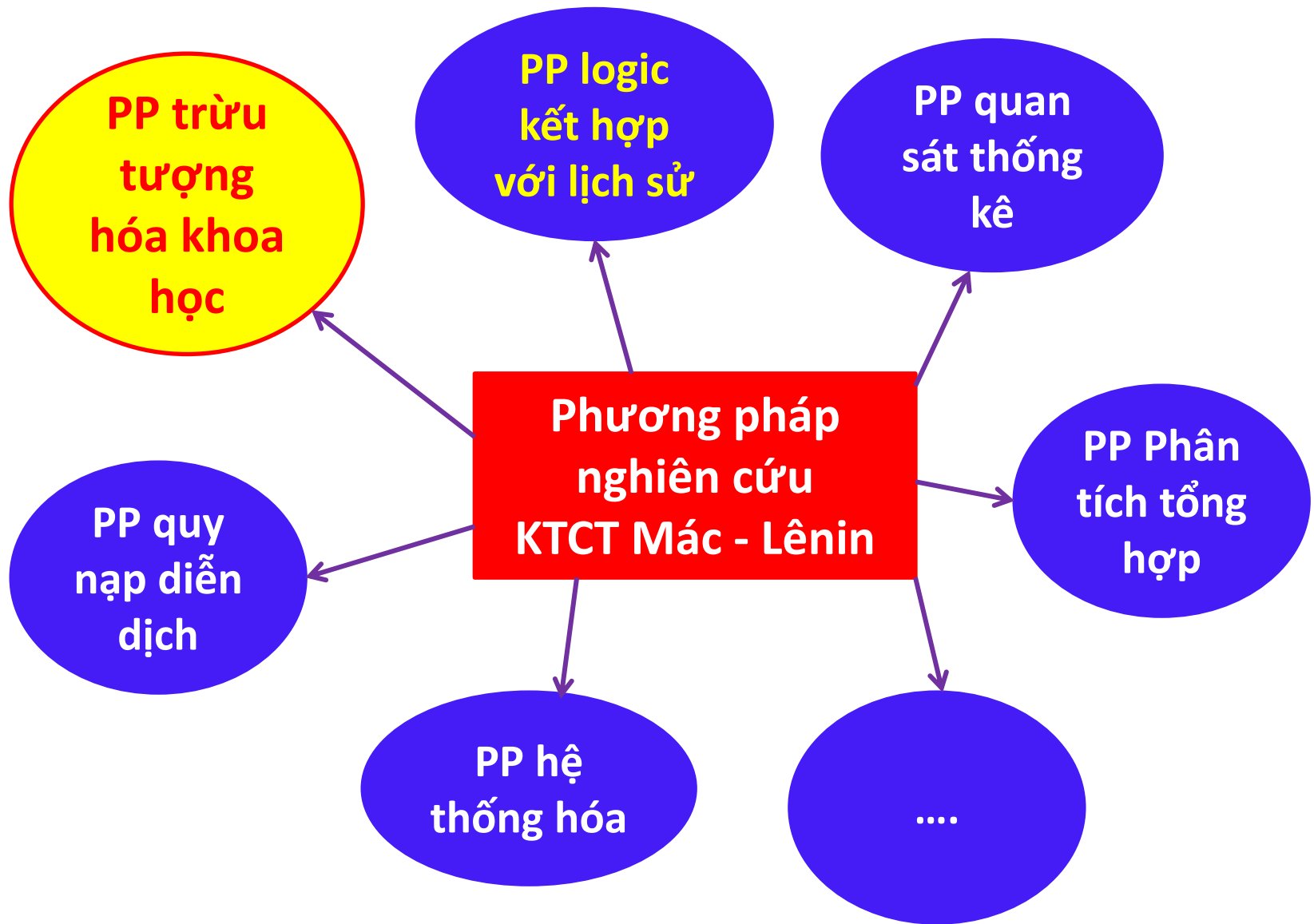
Tồn tại khách quan,
không phụ thuộc vào ý
chí con người

Chính sách kinh tế

Là sản phẩm chủ quan
của con người

Phương pháp nghiên cứu của KTCT Mác - Lênin

1.3. Chức năng của KTCT Mác - Lênin

